

**ПВНЗ УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА**

**Факультет суспільних і прикладних наук**

**Кафедра управління та адміністрування**

## **ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ**

### **СИЛЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Освітній рівень перший	<b><u>(бакалавр)</u></b>
Освітня програма	Бізнес та приватне підприємництво
Вид дисципліни	<b><u>базова</u></b>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<b><u>українська</u></b>

Завідувач кафедри управління та адміністрування кандидат економічних наук,  
С. М. Шинкар

**Івано-Франківськ**  
**ПВНЗ Університет Короля Данила**  
**2020/2021**

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри управління та адміністрування

Протокол № 2 від 02.09.2020

Розробник: Перцович Тетяна Олександрівна, викладач вищої категорії

Контактний телефон викладача	(050) 0671825
e-mail	tetiana.pertsovych@ukd.edu.ua
Номер аудиторії (кафедри)	
Посилання на сайт	<a href="https://meet.google.com/fyc-suap-ouf">https://meet.google.com/fyc-suap-ouf</a>

**Лист оновлення та перезатвердження робочої програми  
навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри-розробника РНПД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми
<b>2020-2021</b>	<b>02.09.2020</b>	<b>Протокол №2</b>		

## ВСТУП

**Загальна інформація про дисципліну.** Дисципліна «Підприємницька діяльність» спрямована на формування у студентів системи теоретичних і практичних знань з питань сутності та філософії підприємництва, розуміння логіки та схем підприємницької діяльності, типології підприємництва, дослідження середовища підприємницької діяльності, технології створення власної справи та складання бізнес-плану, ролі партнерських зв'язків і взаємодій та їх визначального впливу на розвиток суб'єктів підприємницької діяльності, оцінки та аналізу ефективності використання ресурсної бази підприємницьких структур, прогнозування ризиків та аналізу результативності підприємницької діяльності.

**Місце дисципліни.** Дисципліна «Підприємницька діяльність» входить до циклу нормативних дисциплін для підготовки бакалаврів. Її значущість полягає у подальшому вивченні дисциплін: торговельна діяльність, логістика, корпоративний менеджмент, тощо.

**Цілі та зміст дисципліни.** Основним завданням дисципліни є:

- визначити основні категорії підприємництва;
- дати чітке уявлення про загальнотеоретичні засади підприємництва;
- ознайомити із сучасним станом розвитку підприємництва та його проблемами;
- сформувати у студентів цілісне бачення проблем підприємницької діяльності;
- озброїти студентів навичками і вміннями, необхідними для організації власної справи.

**Результати навчання та їх співвідношення з програмними результатами навчання.** Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент повинен **знати:**

- теоретичні засади підприємництва;
- характеристику організаційно-правових форм підприємництва;
- основні видів підприємницької діяльності та обмеження, при її здійсненні в сучасних умовах;
- розвиток навичок практичного застосування технології ведення бізнесу;
- обґрунтування, заснування та організації здійснення власної справ;

**вміти:**

- обрати вид підприємницької діяльності та спрогнозувати витрати на створення фірми;
- підготувати документи і зареєструвати фірму певної організаційно-правової форми;
- укласти угоду (договір);

– розробляти заходи щодо прийняття ефективних господарських рішень.

**Мета** вивчення дисципліни «Підприємницька діяльність» — оволодіння студентами основами теорії підприємництва, формування відповідного економічного мислення, формування системи професійної компетентності щодо визначення пріоритетних напрямків підприємницької діяльності, набуття ними практичних знань і навиків для ефективною роботи у цій сфері діяльності.

**Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни**

Код компетентності	Назва	Програмні результати навчання
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності	Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях
ЗК 2	Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуаціях в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності
ЗК 8	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість	Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати
СК 1	Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності	Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу
СК 3	Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин	Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур

СК 5	Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності	Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
СК 7	Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур	Вміти вирішувати професійні завдання підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів

### ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<b>Курс</b>	<b>2</b>		
<b>Семестр</b>	<b>3, 4</b>		
<b>Кількість кредитів ECTS</b>	<b>6</b>		
<b>Аудиторні навчальні заняття</b>	лекції	<b>22</b>	<b>20</b>
	семінари, практичні	<b>22</b>	<b>20</b>
	лабораторні	<b>-</b>	
<b>Самостійна робота</b>	<b>96 (в годинах)</b>		
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи	<b>47:53</b>		
<b>Форма підсумкового контролю</b>	<b>Залік, екзамен</b>		

### Структурно-логістична схема вивчення навчальної дисципліни:

<b>Попередні дисципліни</b>	<b>Наступні дисципліни</b>
Економічна теорія	Маркетинг
Філософія	Торговельна діяльність
Планування бізнесу	Основи ведення сучасного бізнесу
Менеджмент	Логістика

## **ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

### **Змістовий модуль 1. Теоретичні основи підприємництва**

#### ***Тема 1. Природа і економічна сутність підприємництва.***

Виникнення та еволюція дефініцій «підприємництво», «підприємство», «підприємець». Співвідношення категорій «підприємництво», «підприємство», «підприємець». Економічна основа підприємницької діяльності. Принципи та функції підприємництва.

Об'єкт, суб'єкт і мета підприємницької діяльності. Місце підприємництва в суспільстві. Формування системи підприємництва в Україні. Підприємництво як економічний феномен. Філософія підприємництва. Зв'язок економічних категорій «праця» і «підприємництво».

#### ***Тема 2. Економічна свобода і підприємництво***

Економічна свобода – основна передумова розвитку підприємницької діяльності. Рушійні сили підприємництва. Складові економічної свободи: економічна самостійність, економічна відповідальність, економічна рівноправність. Рушійні сили розвитку підприємництва. Економічний інтерес та конкуренція як джерела розвитку підприємництва.

Підприємство як соціально-економічна та ділова творчість людини. Умови та принципи підприємницької діяльності. Економічна свобода в Україні.

#### ***Тема 3. Конкуренція як засіб реалізації підприємницької діяльності***

Сутність конкуренції. Форми і методи конкурентної боротьби. Державне регулювання конкуренції. Конкурентоспроможність підприємства. Реклама, її ефективність в конкурентній боротьбі. Види конкуренції.

Поняття конкурентоспроможності продукції підприємства. Оцінка конкурентоспроможності продукції

#### ***Тема 4. Зовнішнє та внутрішнє середовище підприємницької діяльності.***

Зміст дефініції «підприємницьке середовище». Внутрішнє середовище підприємницької діяльності та його складові. Зовнішнє середовище підприємницької діяльності. Класифікація факторів зовнішнього середовища підприємницької діяльності. Аналіз факторів зовнішнього середовища підприємництва. Підприємницьке середовище в Україні та його складові

#### ***Тема 5. Види підприємницької діяльності.***

Основні види підприємств та їх організаційні форми. Приватне, колективне, державне підприємництво та особливості їх здійснення. Виробниче підприємництво. Комерційне підприємництво та його суб'єкти: товарні біржі, торговельні дома, виставки-продажі, аукціони, ярмарки, заклади оптової та роздрібною торгівлі. Фінансове підприємництво та його складові: грошове та інше фінансове посередництво, страхування, допоміжна діяльність у сфері фінансів і страхування. Консультаційне підприємництво. Об'єднання підприємств: асоціація, корпорація, холдинг, консорціум, концерн.

Агробізнес як перспективний вид підприємництва. Підприємництво у сфері послуг. Інноваційне підприємництво та особливості його організації.

### ***Тема 6. Форми підприємницької діяльності.***

Організаційні одиниці підприємництва. Організаційно-правові форми підприємництва. Одноособове володіння. Види та об'єднання підприємств. Основні види підприємств та їх організаційні форми. Об'єднання підприємств: асоціація, корпорація, холдинг, консорціум, концерн. Види господарських товариств. Господарські товариства як суб'єкти підприємництва та їх види. Особливості створення та функціонування акціонерних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю, товариств з додатковою відповідальністю, повних товариств, командитних товариств.

### ***Тема 7. Мале підприємництво.***

Місце і роль малого підприємництва в економіці. Економічна суть малого підприємництва. Функції малого підприємництва. Переваги та недоліки малого підприємництва. Особливості розвитку малого підприємництва в Україні та за кордоном.

## **Змістовий модуль 2. Практичні аспекти розвитку підприємницької діяльності**

### ***Тема 8. Етика та культура у підприємстві. Соціальна відповідальність бізнесу.***

Культура та етика в підприємстві. Принципи, правила та норми ділової етики. Концептуальні підходи до вирішення морально-етичних проблем бізнесу. Культура підприємства і культура поведінки: визначення та основні елементи. Сутність та види відповідальності підприємців. Кримінальна, адміністративна, податкова, цивільно-правова, матеріальна та дисциплінарна відповідальність підприємців. Традиційні та сучасні цінності організації.

### ***Тема 9. Менеджмент у підприємстві***

Сутність менеджменту та його роль у розвитку підприємницької діяльності. Функції управління. Дія системи підприємницького управління. Функціональне управління в підприємстві. Планування розвитку суб'єкта підприємництва. Управління мотивацією персоналу. Методи мотивації. Організація контролю. Управління організаційними комунікаціями. Менеджер як організатор ефективного управління. Вимоги до ділових і особистих якостей менеджера. Типи менеджерів у вітчизняній та зарубіжній практиці.

### ***Тема 10. Маркетингова діяльність підприємницьких одиниць.***

Зміст та сутність маркетингу. Види маркетингу. Маркетингова тактика на різних стадіях життєвого циклу товару. Необхідність та структура маркетингового дослідження. Реклама та стимулювання продажу товарів та послуг. Психологія реклами та продаж. Стратегії ціноутворення.

### ***Тема 11. Фінанси і податки у підприємницькій діяльності***

Сутність фінансів суб'єктів підприємницької діяльності. Організація фінансової діяльності підприємств. Формування фінансових ресурсів на підприємствах. Управління фінансами підприємств. Суть та види податків у підприємстві.

### ***Тема 12. Оцінка підприємницьких ризиків.***

Зміст та джерела підприємницьких ризиків. Природа ризику. Практичні випадки ризику в бізнесі. Виникнення ризиків в ринковому середовищі. Структура підприємницького ризику. Ситуації невизначеності або часткової визначеності. Види підприємницьких ризиків. Методи оцінювання підприємницьких ризиків. Різниця понять „ризик” та „невизначеність”. Зони ризиків в залежності від втрат.

Стратегія управління підприємницьким ризиком. Основні етапи структури процесу оцінки й управління ризиками. Методи ідентифікації ризиків. Методи оцінки ризиків. Вибір методів впливу на ризики. Контроль та оцінка методів впливу на ризики. Складові процесу управління ризиками. Методи управління ризиком. Ефективність ризик-менеджменту. Формування ризикової політики фірми Шляхи та способи зниження ризику в підприємстві.

### ***Тема 13. Організація підприємницької діяльності***

Загальні умови створення підприємства

Статутний фонд підприємства, порядок його утворення Обмеження у здійсненні підприємницької діяльності. Державна реєстрація підприємницької діяльності. Порядок ліцензування підприємницької діяльності.

Відповідальність суб'єктів підприємництва. Припинення підприємницької діяльності.

### ***Тема 14. Правові основи та організаційні форми підприємницької діяльності***

Правове забезпечення підприємництва. Ознаки правових форм підприємства. Чинники, які впливають на вибір організаційно-правової форми. Характеристика організаційних форм підприємницької діяльності, їх переваги та недоліки. Одноосібне володіння, партнерство (господарські товариства), об'єднання підприємств.



## **КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні, а також виконання самостійної роботи. Поточне оцінювання студента університету з навчальної дисципліни «Підприємницька діяльність» на семінарських та практичних заняттях здійснюється за чотирьох бальною шкалою, де «2» - незадовільно; «3» - задовільно; «4» - добре; «5» - відмінно.

### **Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.**

Оцінювання знань студента під час семінарських, практичних занять проводиться за такими критеріями:

- розуміння та ступінь засвоєння теоретичних аспектів підприємницької діяльності, методологічні засади, що розглядаються з точки зору системного підходу;
- засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються в підприємницькій діяльності;
- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, проведенні розрахунків у процесі розв'язанні задач, виконання індивідуальних завдань;
- наявність логіки, дотримання структури та ділового стилю щодо викладу матеріалу в письмових роботах (рефератах) і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;
- здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань;
- вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певні проблемні питання в процесах підприємництва;
- застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань у побудові виступів;
- логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми в письмовій роботі;
- самостійність виконання роботи;
- грамотність подачі матеріалу;
- використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ;
- оформлення роботи.

Студенти повинні мати позитивні оцінки не менше, ніж за 40% проведених семінарських, практичних занять.

Критеріями оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за

окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими темами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. Усі студенти зобов'язані до екзамену відпрацювати всі пропущені семінарські, практичні заняття.

Підсумковий контроль проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС. Питання, що виносяться на екзамен у вигляді тестів охоплюють програму дисципліни і передбачають визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей. Тривалість екзамену 20 хв., впродовж яких студенти мають дати відповідь на 30 питань: 20 – I рівня; 7 – II і 3 – III.

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами тестування, дорівнює або перевищує 60.

### **Шкала оцінювання знань студентів: національна та ECTS**

<b>Шкала в балах</b>	<b>Національна шкала</b>	<b>Шкала ЄКТС</b>
90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B
76-79 балів	4 «добре»	C
68-75 бали	3 «задовільно»	D
60-67 бали	3 «достатньо»	E
35-59 балів	2 «незадовільно»	F
1-34 бали	2 «неприйнятно»	FX

## **МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Викладання навчальної дисципліни «Підприємницька діяльність» забезпечується засобами поєднання аудиторної і позааудиторної форм із застосуванням словесних, наочних та практичних методів навчання, а також у процесі безпосереднього ознайомлення з роботою установ та організацій, зокрема шляхом проведення наступних видів навчальних занять:

- лекції – на яких здійснюється обґрунтований, послідовний і систематизований виклад певної теми (тем) чи розділу навчального предмету;
- практичні – на практичних заняттях вирішуються ситуації, розв'язуються задачі, передбачається дискусійне обговорення проблемних питань, тестовий контроль при застосуванні роздаткового матеріалу;
- консультації – на яких студенти отримують відповіді на конкретні запитання або пояснення складних питань, винесених на самостійне опрацювання та для виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань;
- самостійна робота – виконується студентами у позааудиторний час за завданнями викладача та включає: підготовку до практичних занять; виконання індивідуальних завдань; розгляд питань, винесених на самостійне опрацювання. Індивідуальні завдання виконуються у вигляді науково-дослідного завдання для студентів денної форми навчання та контрольної роботи для студентів заочної форми навчання. Завдання контрольної роботи для студентів заочної форми навчання включаються теоретичне питання у вигляді тестів і задачі.

Діагностика (моніторинг і перевірка) результатів навчання здійснюється шляхом:

1) поточного контролю, який проводиться у формі:

- фронтального, індивідуального опитування студентів на практичних заняттях;
- контрольного тестування студентів та перевірки ситуаційних завдань;
- оцінювання самостійної роботи та індивідуальних завдань студентів;
- оцінювання виконаних завдань контрольної роботи у вигляді тестових завдань з множинним вибором та розв'язання задачі.

2) підсумкового контролю, який проводиться у формі екзамену. Такий контроль є завершальним етапом вивчення навчальної дисципліни та видом підсумкового контролю, який має на меті перевірити та оцінити отримані студентами знання, уміння та ступінь опанування ними практичних навичок, а також розвиток творчого мислення в обсязі вимог програми навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль з дисципліни «Підприємницька діяльність» проводиться у формі комп'ютерного тестування.

## ПОЛІТИКА КУРСУ

Відпрацювання незадовільних оцінок, отриманих студентом на навчальному занятті є обов'язковим. Відпрацювання пропущених занять проводиться згідно з графіку прийому відпрацювань затвердженого завідувачем кафедри. Пропущені заняття повинні бути відпрацьовані до початку сесії. Відпрацювання пропущених лекцій проводиться шляхом надання студентом розширеного конспекту або реферату за темою лекції.

Відпрацювання семінарських занять проводиться у формі усної співбесіди з викладачем або написання письмової роботи. Після відпрацювання студентами пропущених занять викладач фіксує результат в академічному журналі.

Якщо студент бере участь у міжнародній або внутрішній програмі академічної мобільності, студент отримує індивідуальний навчальний план, який враховує фактичне виконання ним індивідуальних навчальних планів поточного та попередніх навчальних років. Якщо дисципліна не була перезарахована, відпрацювання пропущених занять здійснюється студентом впродовж семестру після повернення із навчання.

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання.

Якість освітнього процесу забезпечується за допомогою дотримання принципів академічної доброчесності. Відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту»: академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. В основі академічної доброчесності лежить чесність, довіра, порядність у виконанні своїх обов'язків, справедливість, повага та відповідальність.

Академічна доброчесність покликана боротися із:

- плагіатом як актом шахрайства в студентських роботах, наукових статтях та тезах;
- фабрикацією та фальсифікацією результатів наукових досліджень;
- обманом, списуванням, використанні непередбачених навчальним процесом допоміжних матеріалів та технічних засобів.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік);
- повторне проходження навчального курсу;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, що здобувають загальну середню освіту).

## РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

### Базова

1. Конституція України. – К.: Преса України, 1997. – Ст. 85, 95-98, 116, 119, 138, 142, 143.
2. Господарський кодекс України : наук-практ. коментар / [авт. кол.: С.В.Ківалов, О. І. Харитонова, Є. О. Харитонов] ; за ред. О.І.Харитонової. – Х. : Одісей, 2012. – 832 с.
3. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : Закон України №2121-III від 07 груд. 2000 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 5/6. – Ст.30.– Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2121-14>
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України № 996-XIV від 16 лип. 1999 р. // Відом. Верхов. Ради України. – № 40. – Ст. 365. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2121-14>
5. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України № 755-IV від 15 трав. 2003 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 31/32. – Ст. 263.
6. Про підприємства в Україні : Закон України № 887-XII від 27 берез. 1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – №24. – Ст. 272.
7. Про страхування : Закон України № 86/96 від 07 берез. 1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78.
8. Про ціни та ціноутворення : Закон України № 507-XII від 03 груд. 1990 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1990. – № 52. – Ст. 650.
9. Кодекс законів про працю України. – К. : КМА, 2011. – 112с.
10. Положення про типовий бізнес-план [Електронний ресурс] : наказ Фонду Держ. майна України від 26 трав. 2004 р. № 301. Режим доступу: [http://search.ligazakon.ua/l\\_doc2.nsf/link1/REG461.html](http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG461.html)
11. Закон України «Про цінні папери і фондовий ринок» від 23.02.06р.// Відомості ВР України. – 2006. - № 38.
12. Закон України «Про власність» від 07.02.91.// Відомості ВР України. - 1991 - № 20.
13. Закон України „Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”, 2003р.
14. Закон України «Про селянське (фермерське) господарство» від 22.06.93 // Відомості ВР України. - 1993. - № 32.
15. Закон України "Про інвестиційну діяльність". Відомості Верховної Ради. № 47, с, 647.
16. Закон України "Про режим іноземного інвестування". ВВР № 19, с. 81, 1996.
17. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 20.03.91 // Закони України. – К., 1996. - Т.1.

18. Закон України «Про систему оподаткування» від 18.02.97 // Відомості ВР України, 1997, № 16.
19. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 30.06.1999.// Відомості ВР України. – 1999. - № 22.
20. Закон України «Про державну підтримку малого підприємництва» від 19.10.2000 р.// Відомості ВР України. - 2000. - № 51,52.
21. Закон України «Про лізинг». – К.: Україна,1998.
22. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.91 // Відомості ВР України. – 1991. - № 959 - XII.
23. Закон України “Про господарські товариства” // ВВР України. – 1991. - №49. – ст. 682.
24. Закон України від 1 червня 2000 року N 1775-III “Про ліцензування певних видів господарської діяльності”// [www.dkrp.gov.ua](http://www.dkrp.gov.ua)
25. Закон України від 19 жовтня 2000 року N 2063-III “Про державну підтримку малого підприємництва”// [www.dkrp.gov.ua](http://www.dkrp.gov.ua)
26. Закон України від 21 грудня 2000 року N 2157-III “Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні”// [www.dkrp.gov.ua](http://www.dkrp.gov.ua)
27. Закон України від 23 березня 1996 року N 98/96-ВР “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” // [www.dkrp.gov.ua](http://www.dkrp.gov.ua)
28. Закон України від 1 січня 2007 року N 755-IV “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців” // [www.dkrp.gov.ua](http://www.dkrp.gov.ua)
29. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навч. посібник. — Вид. 2ге, доп. / С. Ф. Покропивний, С. М. Соболев, Г. О. Швиданенко, О. Г. Дерев'яноко. — К.: КНЕУ, 2002. — 379 с.
30. Базилевич В.Д. Страхова справа : [підручник] / К. С. Базилевич. – 6-е вид., стер. – К. : Знання, 2011. – 351 с.
31. Варналій З. С. Основи підприємництва: навч. посібник / З. С. Варналій. – 3-тє вид., випр.і доп. – К. : Знання-Прес, 2006. – 305 с.
32. Виноградська А.М. Основи підприємництва: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2008. – 544 с.
33. Гой І. В. Підприємництво [текст] : навч. посіб. / І. В. Гой, Т. П. Смелянська.– К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 368 с.
34. Іванюта С. М. Підприємництво і бізнес-культура: навч. посібник / С. М. Іванюта, В. Ф. Іванюта. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 288 с.
35. Козловський В.О. Основи підприємництва. Практикум: Навч. посіб. вид. 3-є доповнене. – Вінниця: ВДТУ, 2002. – 158 с.
36. Кривов'язюк І.В. Підприємництво в умовах ринку: Навч. посіб. – К.: Кондор, 2009. – 838 с.
37. Мочерний С. В. Основи підприємницької діяльності: навч. посібник / С. В. Мочерний, О. А. Устенко, С. І. Чоботар. – К.: ВЦ «Академія», 2005. – 280 с.
38. Шваб Л. І. Основи підприємництва: навч. посібник / Л. І. Шваб. – К.: Каравела, 2006. – 344 с.

## Допоміжна

39. Васильєва Л.М. Поняття і сутність підприємництва / Л. М. Васильєва // Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету . - 2010. - №1. – С. 175-178.
40. Дмитриченко Л.И. Малий бізнес в системі підприємництва: Монографія / Л.И. Дмитриченко, А.Н. Химченко. – Донецьк: "Каштан", 2005. – 180 с.
41. Болотов Г.П. Генеза та розвиток теорій підприємництва / Г.П. Болотов, Ж.В. Дерій, О.Б. Семченко // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія "Економічні науки". - 2011. - №4 (54).
42. Герасимчук В. Г. Маркетинг / В. Г. Герасимчук. – К. : Вища шк., 2012. – 327 с.
43. Деркач В.В. Культура підприємницької діяльності // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2005. – №3. – С. 226-228. <http://studentam.net.ua/content/view/3496/97/>
44. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1 / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2000. – 864 с. <http://ukr.vipreshebник.ru/entsiklopediya/51-e/1335-ekonomichna-svoboda.html>
45. Економіка підприємства : підручник / М. Г. Грецак, В. М. Колот, А. П. Наливайко та ін.; за заг. ред. С. Ф. Покропивного. – 2-ге вид. – К. : КНЕУ, 2001. – 528 с.
46. Жигалов В. Т. Основи менеджменту і управлінської діяльності /В.Т.Жигалов, Л. М. Шимановська. – К. : Вища шк., 2010. – 223 с.
47. Коротич О.Б. Підприємство як соціально-економічне явище / О.Б.Коротич, Ю.Л. Орел, Рябічко О.В. // Теорія та практика державного управління . – 2010. - №4.
48. Скібіцька Л. І. Менеджмент підприємницької діяльності. Книга 1. Організація бізнесу: навч. посібник / Л. І. Скібіцька, О. М. Скібіцький. – К. : Кондор, 2009. – 896 с.
49. Саниахметова Н. А. Юридический справочник предпринимателя / Н. А. Саниахметова. – Х. : ООО «Одиссей», 2006. – 992 с.
50. Сизоненко В. О. Сучасне підприємство: довідник / В. О.Сизоненко. – К. : Знання, 2003. – 379 с.
51. Шило В. П. Фінанси підприємств : теорет.-практ. посіб. / В. П. Шило, С. Б. Ільїна, С.С.Боровська, В.В.Барабанові. – К. : ВД „Професіонал”, 2012. – 288 с.

## Інформаційні інтернет - ресурси

1. Інтернет-портал для управлінців. [www.Management.com.ua](http://www.Management.com.ua)
2. Бізнес-план. [www.biplan.kiev.ua](http://www.biplan.kiev.ua)
3. Український антикризовий сайт. [www.crizis.ho.com.ua](http://www.crizis.ho.com.ua)
4. Стратегии эффективного управления. [www.bsconsulting.kiev.ua](http://www.bsconsulting.kiev.ua)
5. Майстерня Бізнесу. [www.maysternya.com.ua](http://www.maysternya.com.ua)